

diskurse

2. Потапова О.С. Компьютерная игра в пространстве культуры. – Н.Новгород: Вестник ННГУ. Выпуск 4. – 2010. – С. 349-353
3. Munday, J. and Hatim B. Translation. An Advanced Resource Book [Текст] / J. Munday, B. Hatim. – New York: Routledge, 2004. — 373 с.
4. Stav Ziv Killing Video Game 'Wolfenstein II' Censored in Germany. – URL: <https://www.newsweek.com/nazi-killing-video-game-wolfenstein-ii-censoredgermany-700525>

ОСОБЛИВОСТІ ВІДТВОРЕННЯ ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ ОДИНИЦЬ НА ПОЗНАЧЕННЯ ХАРАКТЕРИСТИКИ ЛЮДИНИ

Мартинів О.О., студент

Самаріна В.В., к.філол.н., доцент

Національний Технічний Університет "Харківський Політехнічний Інститут"

Фразеологізми є дуже важливим аспектом у мові кожного з народів світу. У кожного народу світу споконвіку існувала власна культура, оточення, життєві цінності. На основі цих та багатьох інших аспектів впродовж існування людей формувалися різні крилаті вирази, які були здатні висвітлити тогочасні проблеми, показати що з себе представляє людина за допомогою однієї влучної фрази. Потім була навіть сформована окрема наука, фразеологія, що розвивається і зараз, у наші дні. Як в культурі німецької мови, так і української фразеологізми посідають значне місце, а багато вчених продовжують вивчати нові і нові вирази, долучаючи їх до словників.

Одним із найбільш продуктивних джерел походження фразеологічних одиниць варто вважати твори світової художньої літератури. Головним чином твори таких жанрів як байки, комедії, сатиричні романи, міфи, повісті, оповідання, легенди.

Вперше семантичну класифікацію фразеологізмів було розроблено швейцарським лінгвістом Шарлем де Балі. Саме цей лінгвіст вважається засновником теорії фразеології, адже він був першим, хто ввів цей термін. Він зміг науково обґрунтувати те, що крилаті вирази потребують більш детального та понуреного вивчення. Також Ш. Балі одним із перших почав порівнювати та співвідносити фразеологічні одиниці з іншими одиницями мовної системи, такими як слово, речення або словосполучення. Таким чином, з усіх словосполучень Шарль де Балі виділяє чотири типи:

- 1) вільні словосполучення; (тобто ті, що позбавлені стійкості)
- 2) звичні сполучення (мають відносно вільний зв'язок компонентів та допускають деякі зміни);
- 3) фразеологічні ряди (групи слів, в яких два поняття зливаються майже в єдине);
- 4) фразеологічні єдності (сполучення, в яких слова втратили своє оригінальне значення і виражають єдине, неподільне поняття) [1, с. 5].

Відомий лінгвіст та перекладач В. Комісаров зазначає: «Центральним місцевим описом фразеологічних відповідностей займає проблема еквівалентного відтворення значень образних фразеологічних одиниць. Семантика таких одиниць являє собою складний інформативний комплекс, який має як предметно-логічні, так і конотативні компоненти» [2].

Для перекладу фразеологізмів були використані такі способи:

1) повний еквівалент – Mit dem Feuerspielen – грати з вогнем; ein Mann der Tat – людина справи;

2) частковий лексичний еквівалент – Ein alter Hase – стріляний горобець; Noch die Eierschalen hinter den Ohren – щемолюкона губах не обсохло;

3) частковий граматичний еквівалент – nicht vorgestern sein – не вчора народився;

4) обертональний переклад, тобто переклад, щоб убувати актуальним лише у певному контексті;

5) описовий переклад, переклад фразеологізму за допомогою вільного поєднання слів – böser Geist – злий геній (тобто людина, яка погановпливає на кого-небудь);

6) дослівний переклад (калька) – ein aufgehender Stern – висхідна зірка [3].

При перекладі дібраних фразеологічних одиниць виявилось, що найбільш продуктивним способом в даному випадку виступає саме пошук еквівалентів,

адже більшість фразеологічних одиниць можуть знайти свій відповідник у мові перекладу. Але слід зазначити, що переважну кількість складають саме часткові еквіваленти, а не повні.

Щодо повних еквівалентів, то їх кількість серед дібраних фразеологічних одиниць на позначення характеристики людини виявилась значно меншою. Доволі невелика кількість фразеологізмів була перекладена за допомогою описового методу та найменша їх частина – за допомогою калькування. Щодо семантичної класифікації: серед дібраних фразеологізмів, що позначають характеристику людини, найбільшу кількість становлять фразеологічні єдності, друге місце посідають фразеологічні вирази, наступними виступають фразеологічні зрощення, а останні – фразеологічні сполучення.

Варто також зазначити, що доволі велике значення для німецькомовних фразеологізмів на позначення характеристики людини становлять фразеологізми із зоокомпонентами, тобто компонентами тварин. Вони можуть використовуватися для різних цілей, але більшість з них нестиме у собі негативний контекст, використовуючи властивості того чи іншого звіра, щоб вказати на недоліки людини або погані риси її характеру. Слід зазначити, що людські уявлення про світ фауни часто не мають належного ступеня об'єктивності. Людина приписує тваринам певні, відповідні їм людські ознаки, які, насправді, не можуть бути притаманні тваринам зовсім або лише віддалено нагадують їхні звички. Але, таким чином, людина здатна підкреслити певні якості за допомогою цього.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Кунін А.В. Курс фразеології сучасної англійської мови. Москва: видавничий центр "Феникс", 1996. – 200 с.
2. Комісаров В.Н. Теорія перекладу (лінгвістичні аспекти). Москва: Вища школа, 1990. – 253 с.
3. Л.С. Бархударов Зошити перекладача, Друге видання. Москва: Видавництво «міжнародні відносини», 1973. – 112 с.

ОСОБЛИВОСТІ НІМЕЦЬКО-УКРАЇНСЬКОГО ПЕРЕКЛАДУ ІМПЕРАТИВНИХ КОНСТРУКЦІЙ

Дмитренко Н.Є., студентка

**Національний технічний університет «Харківський політехнічний
інститут»**

Імператив – це комунікативно зорієнтоване категорійне утворення, що пристосоване системою мови для ретрансляції адресованого волевиявлення. Ця мовна одиниця має відповідні граматичні, семантичні та семантико-синтаксичні ознаки, забезпечуючи відображення ірреальної модальної семантики, що потенційно може стати дійсною. Особливість імперативних конструкцій полягає у тому, що їх використовують для апеляційного спілкування. Призначенням спонукальних мовних конструкцій є виклик до конкретної дії. Імперативні висловлення є значною частиною мовної продукції людини, оскільки з їх допомогою регулюється суспільно-виробнича діяльність. Традиційно імператив відносять до морфологічної граматичної категорії способу дієслова, що вживається з дієслівними розрядами числа, особи, стану і зовсім є перетинається з категорією часу, а також з дійсним та умовним способами.

У німецькій та українській мовах дієслово має однакове лексико-граматичне значення й позначає дію у широкому розумінні цього слова. Дієслова наказового способу змінюються за числами й особами: в однині вони мають форму другої особи, а в множині – форму першої і другої особи. Особливістю форми наказового способу в реченнях є відсутність підмета [1, с. 170].

На думку фахівців, модальне значення імперативу виникає в результаті взаємодії вищо-часового значення неподільної цілісності дії. Також чималу роль тут відіграють контекст і мовленнєва ситуація [3, с. 27].

Й. Крекич констатує, що семантика імперативу та вид імперативних ситуацій залежить від того, кому адресоване волевиявлення мовця, а головним морфологічним показником ситуації є особа та число дієслова [4, с. 149].

Оскільки імператив у німецькій мові формує один із комунікативних типів речення (спонукальна пропозиція), він може кваліфікуватися як одиниця синтаксису, що становить порядокповідальною та запитальною пропозиціями (у яких використовуються тільки форми індикатива та кон'юнктива, а не форми імперативу) особливий синтаксичний категорію.